

Μάρτιος 2019
Έτος 44ο
άρ. φύλ. 722

ΕΠΑΛΞΕΙΣ

“*Ἴνα σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν*”

Γραφεία:
Ζήνωνος 3
104-31 Ἀθήνα
τηλ.
210 5230 948

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Δήμερο Καθολικῆς Ὁρθοδοξίας

Με τὴν εὐκαιρία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας τὸ Σάββατο 16 καὶ τὴν Κυριακὴ 17 Μαρτίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ. στὴν αἴθουσα Ἐπάλξεις, Ζήνωνος 3, β' ὄρ., πλ. Ὁμονοίας, διοργανώνεται διήμερο μὲ γενικὸ θέμα: «*Ἡ Καθολικὴ Ὁρθοδοξία στὸν σύγχρονο κόσμο. Προοπτικὲς καὶ δυσκολίες γιὰ τὴν βίωση, διάδοση καὶ προάσπιση τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ζωῆς καὶ πολιτείας*».

Εισηγητές: **Κόκορη Μαγδαληνῆ, Μπεκρῆ Σοφία, Μπαμπίλης Βασίλης, Σκόντζος Λάμπρος, Τσούπρας Βασίλης.**

Συμμετέχουν ἐκπρόσωποι ἱεραποστολικῶν σωματείων.

Εἴσοδος ἐλεύθερη.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες μας νὰ προσέλθουν γιὰ τὴν καλύτερη ἐνημέρωσή των καὶ τὴν μεγαλύτερη συμμετοχὴ των στὴν εὐρύτερη ἱεραποστολικὴ δράση.

Σὰς περιμένουμε.

Ἐκδήλωση γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Παλιγγενεσία

Δευτέρα 25 Μαρτίου καὶ ὥρα 2:00 μ.μ.
Αἴθουσα «Ἐπάλξεις», Ζήνωνος 3, β' ὄρ., Ὁμόνοια

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Ἐπίκαιρη ὁμιλία ἀπὸ τὸν κ. Β. Τσούπρα.
- Ψαρκὰ ἐδέσματα καὶ ἄλλα κεράσματα.
- Παραδοσιακὰ καὶ ἐπετειακὰ ἄσματα ἀπὸ τὴν χορωδία τῶν Ἐπάλξεων.

Εἴσοδος ἐλεύθερη.

Τὰ ἔξοδα θὰ καλυφθοῦν ἀπὸ προαιρετικὲς εἰσφορὲς τῶν συμμετεχόντων.

Σημ.: Κατὰ τὴν ἐκδήλωση θὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνωτικῆς προσπάθειας.

Οἱ δραστηριότητες συνεχίζονται

Στὴν κεντρικὴ αἴθουσα τῶν Ἐπάλξεων γίνονται: Κάθε Σάββατο βράδυ στὶς 6:30 μ.μ. συγκεντρώσεις νέων, ὁμιλία καὶ πρόβα χορωδίας.

Κάθε Κυριακὴ βράδυ τὴν ἴδια ὥρα ἐνδιαφέρουσες ὁμιλίες γιὰ ἐπίκαιρα θέματα ἀπὸ δόκιμους ὁμιλητές.

Καθημερινῶς παρέχονται δωρεὰν ὠφέλιμες γνώσεις ξένων γλωσσῶν, ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ὑπολογιστῶν, μουσικῆς καὶ διοργανώνονται πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ἐκδρομές.

Πληροφορίες στὰ τηλ.: 210 52 30948, 6936 901606.

Οἱ Ἐπάλξεις Αἰγάλεω

Στὴν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου «Ἁγία Μαρία Μαγδαληνῆ» στὴν ὁδὸ Ἀναγεννήσεως 19 στὸ Αἰγάλεω, κάθε Τρίτη βράδυ στὶς 7:00 μ.μ. ψάλλεται Ἱερὰ Παράκληση στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο καὶ ἐν συνεχείᾳ γίνονται ὀρθόδοξες ὁμιλίες καὶ πραγματοποιοῦνται διάφορες δραστηριότητες.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες μας τοῦ Αἰγάλεω καὶ τῶν γύρω περιοχῶν νὰ συμμετέχουν στὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς πρὸς ὠφέλειά των.

Πληροφορίες στὸ τηλ.: 210 59 82573,
κ. Μαγδαληνῆ Κόκορη, ἱατρός-θεολόγος.

Εἴσοδος ἐλεύθερη.
Σὰς περιμένουμε.

Ἄει ἀγωνίζεσθαι

Πολλὲς φορές, ἀγαπητοί μας ἀναγνώστες, ἔχομε τονίσει ὅτι ἕνας ἀγώνας, ἕνας τραχὺς καὶ ἀδιάκοπος ἀγώνας εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴν γῆ. Ἀγώνας γιὰ τὴν ἐπιβίωση, ἀγώνας πρὸς ἀντιμετώπιση τῶν ἀντίξων φυσικῶν δυνάμεων γιὰ τὴν προστασία ἀπὸ τὰ ἀρπакτικά τέρατα καὶ θηρία, τετράποδα ἢ δίποδα, γιὰτι κάποτε τὰ δίποδα εἶναι πιὸ αἰμοβόρα καὶ ἀπὸ τὰ τετράποδα.

Ἐάν, ὅμως, ἡ ἀσφάλιση τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιορισίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου χρειάζεται διαρκὴ προσπάθεια, πόση ἀνάγκη ἔχει ἡ προστασία ἐνὸς ὀλόκληρου λαοῦ γιὰ διαρκὴ καὶ ἀσταμάτητο ἀγῶνα! Ἀπὸ τότε ποῦ οἱ ΠρωτοἝλληνες κατοίκησαν σ' αὐτὴν ἐδῶ τῆς γῆς τὴν φλοῦδα, ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ μάχωνται συνεχῶς, «*γιὰ νὰ γλυτώσουν αὐτὴν τὴν φλοῦδα ἀπὸ τὸ τσακάλι καὶ τὴν ἀρκούδα*».

Ὅλοι οἱ γύρω λαοί, βλέποντες τὴν οικονομικὴ, τεχνικὴ καὶ πολιτιστικὴ πρόοδο τῶν παλαιῶν προγόνων μας, συνεχῶς τοὺς ἐποφθαλμιοῦσαν καὶ ἀδιάκοπα τοὺς ἀπειλοῦσαν καὶ μάλιστα ἀπ' ὅλες τὶς κατευθύνσεις, ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ οἱ Πέρσες καὶ ἀργότερα οἱ Τούρκοι, ἀπὸ τὸν Νότο οἱ Αἰγύπτιοι καὶ ἀργότερα οἱ Ἀραβες, ἀπὸ τὴν Δύση οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀργότερα οἱ Φράγκοι, οἱ Νορμανδοί, οἱ Γότθοι κ.λπ., καὶ ἀπὸ τὸν Βορρὰ οἱ Σλαβοβούλγαροι.

Ἔτσι, ἡ ἱστορικὴ διαδρομὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι πραγματικὴ ἕνας πολυποικίλος ἀγώνας γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, τὴν σωτηρία τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν προστασία τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἀγαθὰ ἔπρεπε νὰ προστατευτοῦν, γιὰτι καὶ τὰ τρία εἶναι

συνέχεια στή σελ. 2

Ἡ κοινωνικὴ διδασκαλία τῶν Πατέρων Τὸ πρόβλημα τοῦ πλούτου κατὰ τὸν Χρυσόστομο

Αναφέραμε στὸ προηγούμενο ἄρθρο μας τὸν τεράστιο ἀγῶνα ποῦ κατέβαλαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας. Ἰδιαιτέρως ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Χρυσόστομος ἀντιτάχθηκαν στὸ κοινωνικὸ κατεστημένο καὶ στὴν παντοδυναμία τῶν πλουσίων, τὸ ὁποῖο πλήρωσαν ἀκριβὰ, ὁ πρῶτος μὲ ἀπειλὲς γιὰ διώξεις καὶ ὁ δεύτερος μὲ ἐξορίες.

Ὁ Χρυσόστομος μάλιστα πάσχιζε νὰ πείσει τοὺς πάμπλουτους Χριστιανούς τῆς ἐποχῆς του, ποῦ θεωροῦσαν τὴν ἐργασία ὑποτιμητικὴ καὶ ἀρνοῦνταν νὰ

ἐργαστοῦν οἱ ἴδιοι, ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι «*φάρμακο*» καὶ μάλιστα κατὰ τῆς ἀμαρτίας, ἀναφέροντας τὸ παράδειγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου ποῦ ἐργαζόταν χειρωνακτικὰ ἡμέρα καὶ νύχτα, γιὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνῃ τοὺς ἀδελφούς του.

Ὁ Χρυσόστομος ὅμως προχωροῦσε ἀκόμη παραπέρα, ἀφοῦ ἀρνεῖται οὐσιαστικὰ τὴν ἰδιοκτησία, κηρύττοντας ὅτι στὴν πραγματικότητα τίποτε δὲν εἶναι δικό μας, ὅλα εἶναι τοῦ Θεοῦ. (P.G. 61, 85).

Θεωρεῖ ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ χρῆση εἶναι ἐκείνη ποῦ κα-

συνέχεια στή σελ. 3

Ἡ νοσταλγία τῆς ἀληθινῆς πατρίδας

ὑπὸ Κων/νου Γανωτῆ - φιλολόγου

Ὅ κάθε ἀνθρώπος γεννιέται σὲ τοῦτον τὸν κόσμο μὲ τὴν προίκα του. Ἐρχεται ἡ σάρκα του μέσα ἀπ' τὴ σάρκα τῆς μάνας του καὶ τὸ πνεῦμα του μέσ' ἀπ' τὸ πνεῦμα τῆς. Αὐτός, ὅμως, μέσ' ἀπ' τὴ διαδοχὴ τῶν γεννήσεων κρατᾷ τὴν ἀνάμνηση τοῦ Παραδείσου καὶ τὴν ὑπέροχη αἴσθησι τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἔπλασαν τοὺς πρωτοπλάστους.

Μέσα στὴν ἀθωότητα τοῦ ἀσυνειδήτου φαντάζεται πῶς πλάθεται κι ἀκουμπᾷ πάνω στὸ ζεστὸ καὶ στοργικὸ ἔδαφος τοῦ Παραδείσου. Γι' αὐτὸ καὶ κάθε διαφοροτικὴ αἴσθησι τὸν παρακινεῖ στὸ κλάμα.

Οἱ πρῶτες εἰκόνες καὶ γενικὰ αἰσθήσεις ποῦ τοῦ δίνει τὸ πρῶτο περιβάλλον περνοῦν ἀπὸ τὸ κόσκινο αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως τοῦ Παραδείσου καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ὁμορφες, βλέπονται ἀπεριγράπτα ὁμορφες, χαράζουν ἀνεξίτηλα στὴν καρδιά του τὴν αἴσθησι τοῦ Παραδείσου. Γι' αὐτὸ, ἀκόμα καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ 60-70 χρόνια, ὑπάρχουν ἀνθρώποι ποῦ νιώθουν τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπισκεφθοῦν κάποιον στρατόπεδο συγκεντρώσεως

συνέχεια στή σελ. 2

Τὰ στάδια τῆς μετανοίας

Με τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητοί μας ἀναγνώστες, εἰσήλθαμε καὶ ἐφέτος στὴν κατασκευτικὴ περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν περίοδο ποῦ τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία μας μᾶς καλοῦν σὲ μετάνοια. Σὲ παλαιότερο ἄρθρο μας εἴχαμε ἀναφερθῆ στὴν ἐννοιολογικὴ σημασία καὶ ἀναγκαιότητα τῆς μετανοίας, ἀφοῦ τὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας ξεκινᾷ μὲ τὸ «*Μετανοεῖτε*». Στὸ ἄρθρο αὐτὸ θὰ ἀναφερθοῦμε στὰ στάδια τῆς μετανοίας καὶ στὴν ὅλη διαδικασία γιὰ τὴν πραγματοποίηση μιᾶς ἀληθινῆς καὶ οὐσιαστικῆς μετανοίας.

Τὰ στάδια αὐτὰ τὰ διακρίνομε σὲ ὅλα τὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας ποῦ ἀναφέρονται στὴν μετάνοια, ὅπως εἶναι ὁ Ν' Ψαλμός («*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός...*»), ἡ περικοπή τοῦ Ἀσώτου, τὸ τροπάριο τῆς Κασσιανῆς κ.ἄ. Βεβαίως, μία εἶναι ἡ διαδικασία τῆς μετανοίας καὶ ἡ διάκρισή της σὲ στάδια γίνεται γιὰ πρακτικούς λόγους, γιὰτι, ἐάν παραλείψωμε ἕστω καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ στάδια αὐτὰ, ἡ μετάνοια δὲν θὰ ἔχη ὀλοκληρωθῆ καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἔχη συντελεστή.

Τὸ πρῶτο στάδιο εἶναι ἡ ἀναγνώρισι ἀπὸ τὸν μετανοοῦντα τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς εὐλογημένης ζωῆς ποῦ ὑπάρχει κοντὰ στὸν Θεό. Δὲν χρειάζεται δηλαδὴ μόνον ἡ πίστι σὲ κάποιον Θεό, ἀλλὰ ἡ βαθεῖα πεποίθησι στὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγαθότητος καὶ τοῦ μεγάλου ἐλέους. Ἄς θυμηθοῦμε τὰ κείμενα

συνέχεια στή σελ. 3

Αεὶ ἀγωνίζεσθαι

συνέχεια από τη σελ. 1

ἀλληλένδετα και ἀλληλοεξαρτώμενα. Είναι μὲν δυνατὸν νὰ ὑπάρχη ἐλευθερία τοῦ χώρου και εὐημερία τοῦ λαοῦ ἀλλὰ, ἐὰν δὲν ὑπάρχη ὁ ἔρωτας γιὰ τὸ ὄσιον, τὸ ἀληθές, τὸ δίκαιον και τὸ ὠραῖον, ἐὰν δὲν ὑπάρχη δηλαδὴ ὁ ἑλληνικὸς και μάλιστα ὁ ἑλληνορθόδοξος πολιτισμὸς, τότε ἡ κοινωνία αὐτὴ εἶναι ἐλλαδίτικη, ἀφοῦ διαβιοῖ στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο, δὲν εἶναι ὅμως ἑλληνική, ἐφ' ὅσον δὲν βιώνει τὴν ἑλληνορθόδοξη ζωὴ και πολιτεία.

Γι' αὐτὸ, οἱ πρόγονοί μας ἔδιναν μεγάλη σημασία τόσο στὴν ἐξασφάλιση τῆς ἐλευθερίας ὅσο και στὴν προστασία τῶν δημοκρατικῶν, κοινωνικῶν και πολιτιστικῶν παραδόσεων, ἢ ἐγκατάλειψη τῶν ὁποίων ὁδηγοῦσε μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια στὴν ἀλλοίωση τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως και στὴν διευκόλυνση ὑποδουλώσεως τῶν στοὺς ἀλλοφύλους.

Ποῖος δὲν θυμᾶται τοὺς μηδίσαντες ἢ τοὺς λατινίζοντες ἢ ἀργότερα τοὺς τουρκεμένους ἢ προσκυνημένους και μετὰ τοὺς φραγκαμένους και γενικὰ τοὺς ἀλλοτριωμένους; Ὅλοι αὐτοὶ ὑπῆρξαν κάθε φορὰ μιὰ μόνιμη ἀπειλὴ γιὰ τὸν Ἑλληνισμό και βασικὴ αἰτία τῶν δεινῶν. Ἀπ' ὅτι ἀλλοστὲ γνωρίζομε ἀπὸ τὴν ἱστορία, ὅσες φορὲς οἱ Ἕλληνες διεξήγαγαν τὸν τριπλὸ αὐτὸ ἀγῶνα, κατόρθωναν νὰ ἀντιμετωπίζουν τεράστιους κινδύνους, ὅπως π.χ. στοὺς Περσικοὺς πολέμους ἢ στὶς πολιορκίες τῆς Βασιλεύουσας (626 - 717 μ.Χ.) και μάλιστα στὴν ἀπόκρουση τοῦ ἰταλικοῦ ζυγοῦ τὸ 1940.

Ὅσες φορὲς ὅμως εἶχε προηγηθῆ ἀλλοίωση τῆς συνειδήσεως και ἀλλαγὴ τῆς συμπεριφορᾶς μὲ τὴν ἐπικράτηση τοῦ ἀτομοκρατικοῦ και καταναλωτικοῦ συμφέροντος εἶχαμε πάντοτε ἐθνικὲς καταστροφές, ὅπως τὰ ἔτη 146 π.Χ., 1204, 1453, 1922, 1974 κ.λπ. Ἐχοντες λοιπὸν δεδομένο ὅτι ἡ ἐπιβίωσή μας, ἢ ἐλευθερία μας και ἡ πρόοδός μας ἐξαρτῶνται ἀπὸ διαρκὴ και πολὺπλευρὴ προσπάθεια, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κάνωμε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ γιὰ τὴν συνέχιση και ἐπαύξηση αὐτοῦ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ, κοινωνικοῦ και πολιτιστικοῦ ἀγῶνα.

Μὲ τὴν εὐκαιρία μάλιστα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐθνικῆς μας ἑορτῆς νὰ προσέξωμε ἰδιαίτερος τοὺς σκοποὺς, τὶς ἐπιτυχίες και ἀποτυχίες τῶν ἡρωϊκῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, ὥστε, μιμούμενοι τὴν ἀγωνιστικὴ των ἀπόφαση και ἀποφεύγοντες τὰ λάθη και τοὺς διχασμοὺς των, νὰ συνεχίσωμε τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἀγία και τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία. Ἐννοεῖται, γιὰ νὰ ἔχη ἓνας τέτοιος ἀγῶνας ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ὀφείλουν ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς νὰ ἔχουν διεξαγάγει μέσα των τὸν καθαρθῆριο ἀγῶνα ἐναντίον ὄλων τῶν μικροτήτων, μωροφιλοδοξιῶν και διχαστικῶν τάσεων, γιὰ τὸν ἀγῶνα γιὰ ἐλευθερία και πρόοδο μὲ ἐξαρτημένα καταναλωτικὰ και διχαστικὰ ἀτομα δὲν γίνεται καί, ἐὰν γίνῃ, δὲν πετυχαίνει.

Ἐμπρός, λοιπὸν, ἀγαπητοί μας ἀναγνώστες, ἀς βιώσωμε ἐπιτέλους τὸ καθαρθῆριο και δημιουργικὸ πνεῦμα τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς και, μιμούμενοι τοὺς προγόνους μας, ἀς συνεργαστοῦμε ἐπιτέλους ὅλοι μαζί γιὰ κοινὸς ἐθνικὸς και κοινωνικοὺς ἀγῶνες πρὸς δόξα Θεοῦ και σωτηρία τῆς φιλάτης πατρίδος μας.

Δὲν χρειάζεται νὰ βρεθῆ πρῶτα ἀρχηγός. Ἄς ὑπάρχη ἀγωνιστικὴ διάθεση και συνεργατικὸ πνεῦμα και ὅλα αὐτὰ θὰ βρεθοῦν. Καρδιά χρειάζεται και πίστη στὸν Θεό. Τώρα μάλιστα πού τὰ μαῦρα σύννεφα ἀπὸ τὴν Ἑῶα και τὴν Ἑσπερία σκεπάζουν τὴν χώρα μας και μᾶς πνίγουν τὴν ἀναπνοή, χρειάζεται νὰ ἤμαστε ὅλοι ἐτοιμοπόλεμοι και ἀποφασισμένοι γιὰ ὅλα, και ὁ Θεὸς βοηθός.

Β. Τσοῦπρας

Ἡ νοσταλγία τῆς ἀληθινῆς πατρίδας

συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 1

τῆς Γερμανίας, ἐκεῖ ὅπου εἶδαν τὴ μεγαλύτερη ἀπανθρωπιά τῆς ἐξόντωσης ἀλλὰ και ὅπου ἔτυχε νὰ γεννηθοῦν ἀπὸ μιὰν ἀμοιρὴ μάνα. Ἡ τόσο ἰσχυρὴ αἴσθησή τοῦ Παραδείσου ὁμόρφηνη και τὰ ἠλεκτροφόρα σῦρματα τοῦ στρατοπέδου!

Εἶναι τὸ αἶσθημα τῆς πατρίδας.

Ὅταν μεγαλώσωμε και χάσωμε τὴν ἀθωότητά μας, βλέπομε τὴν πατρίδα μας σὰν νὰ μὴν εἶναι πατρίδα. Ἡ καρδιά μας τὴν εἶχε ντύσει ὠραία, παραδεισένια. Σὲ κάθε πονεμένη στιγμή, ὅμως, ὅταν ἡ καρδιά χάνει τὴν ἀλαζονεία τῆς και γίνεται πάλι ἀπαλὴ και ζεστὴ, ξαναβγαίνει πάλι ἀπὸ μέσα τῆς ἡ ὄσμη τοῦ Παραδείσου και τότε... κλαίμε.

Σὲ κάθε πόνος κλαίμε και προπαντὸς στὸ βαθύτερο πόνος τῆς ὑπαρξῆς μας, πού εἶναι ὁ πόνος τῆς ἁμαρτίας, ὁ πόνος τῆς λησμονίας τοῦ Πλάστη μας κι αὐτὸς ὁ πόνος εἶναι ἡ μετάνοια.

Ἡ νοσταλγία τῆς πατρίδας μὲ ὅλη τὴν πνευματικὴ φόρτιση τῆς μορφῆς τῆς μπορεῖ νὰ γίνῃ τόσο ζωηρὴ, ὥστε νὰ μεταδίδεται ἀπὸ γονεῖς σὲ παιδιὰ πού γεννήθηκαν στὴν ξενιτιά. Ἐτσι ἐνιωθάν τὰ Ἐβραϊόπουλα στὴ

Μεσοποταμία, ὅπου γεννήθηκαν ἀπὸ γονεῖς πού εἶχε αἰχμαλωτίσει και μετέφερε ἐκεῖ ὁ Ναβουχοδονόσωρ.

Ἐβγαίναν τὰ Ἐβραϊόπουλα γιὰ περίπατο στὸ ποτάμι, ὅπου ὑπῆρχε δροσιὰ και ἔφερναν μαζί τους και τὰ ὄργανα, γιὰ νὰ τραγουδήσουν. Δὲν εἶχαν ὅμως κέφι γιὰ τραγούδι, τὰ ἔδερεν ἡ νοσταλγία τῆς πατρίδας, πού δὲν εἶχαν γνωρίσει, ἀλλὰ τὴν ἐνιωθάν μέσα στὰ μάτια τῶν γονιῶν τους. Καί κρεμοῦσαν τὰ ὄργανα πάνω στὶς ἰτιές τοῦ ποταμοῦ, πού μὲ τὸ σχῆμα τους ἔμοιαζαν μὲ πενθοῦσες γυναῖκες. Κι ἔρχονταν και οἱ Βαβυλώνιοι (οἱ αἰχμαλωτεύσαντες) και τοὺς ζητοῦσαν "λόγον ᾠδῆς" (πέστε μας κανένα τραγούδι). Κι αὐτοὶ τοὺς ἀπαντοῦσαν μὲ ἀγανάκτηση. "Πῶς ἄσωμεν τὴν ᾠδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἄλλοτρίας;"

Πιὸ βαθιὰ ἀπὸ τὴ νοσταλγία τῆς γῆινης πατρίδας κρύβομε ὅλοι τὴ νοσταλγία τῆς πρώτης πατρίδας μας, πού τώρα πιά δὲν εἶναι ἓνας ὠραῖος κήπος ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μας. Γι' αὐτὸ και τὰ καλύτερα τραγούδια μας εἶναι λυπημένα, εἶναι πνιγμένα στὰ δάκρυα τῆς νοσταλγίας τῆς μεγάλης και ἀληθινῆς πατρίδας.

+ Παύλος Γλυφάδας (1943-2019)

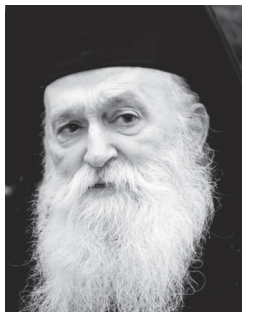
Εκοιμήθη στις 19 Φεβρουαρίου σε ηλικία 76 ετών ο πρώτος Μητροπολίτης Γλυφάδας Παύλος Τσαούσογλου, παλιός γνώριμος και φίλος των Επάλλξεων.

Ο μακαριστός Μητροπολίτης γεννήθηκε το 1943 στην Ερμούπολη της Σύρου, καταγόμενος από πατρός εκ Σμύρνης. Ο Μητροπολίτης ήταν πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, τελειόφοιτος της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και είχε κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στις Ηνωμένες Πολιτείες στην Ποιμαντική-Κοινωνιολογία και Ψυχολογία για νέους. Ήταν γνώστης της αγγλικής γλώσσας. Στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών υπήρξε υπότροφος του ελληνικού κράτους και της βιομηχανίας «Γιώτης». Χειροτονήθηκε διάκονος το 1966 και πρεσβύτερος το 1969. Στις 11 Οκτωβρίου 2002, εξελέγη από την Ιεραρχία της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος Μητροπολίτης Γλυφάδας, χειροτονήθηκε στις 14 του ίδιου μηνός και ενθρονίσθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2002. Πρώτιστο μέλημα στην ποιμαντική διακονία του Σεβασμιώτατου Ποιμενάρχη ήταν πάντα η λατρεία της Εκκλησίας, η συνεχής μυστηριακή ζωή και το κήρυγμα του Θείου Λόγου.

Αντί να γράψουμε άλλα λόγια στη μνήμη του, αξίζει να παραθέσουμε ὅσα εἶπε ὁ Δήμαρχος Γλυφάδας Γιώργος Παπανικολάου:

«Εκοιμήθη ἓνας φωτισμένος Ιεράρχης και σπάνιος ἄνθρωπος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γλυφάδας Παύλος. Με τὴν ἀστείρευτη ἐνέργειά του, τὰ διδάγματά του, τὸ ἦθος και τὴ στάση ζωῆς του ἀπέτελεσε ὑπόδειγμα γιὰ ὅλη τὴν τοπικὴ μας κοινωνία, πού σήμερα πενθεῖ βαθιά. Ὁ αἰμίμηστος Μητροπολίτης Παύλος ἀγωνιζόταν πάντοτε σταθερὰ και ἀταλάντευτα, με μεγάλη ἀγάπη και ἀσίγαστο πάθος, γιὰ τὴν Εκκλησία, γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία, γιὰ τὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ και γιὰ τὴ Γλυφάδα μας, καθὼς ὑπῆρξε ὁ πρώτος Μητροπολίτης Γλυφάδας, Ἑλληνικῆ, Βούλας, Βουλιαγμένης, Βάρης, γιὰ 17 συναπτὰ ἔτη. ἤμασταν τυχεροὶ ὅσοι τον γνωρίσαμε, ὅσοι πήραμε ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸν πνευματικὸ του πλοῦτο, ὅσοι λάβαμε τὴν εὐλογία του. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ ψηλά πού εἶναι μας βλέπει, μας προσέχει και θα συνεχίσει νὰ μας καθοδηγῇ. Αἰωνία του ἡ μνήμη».

Πηγή: notia.gr

Ἀπὸ τὸν «Ὑμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν» (Στροφές: 141-146).

«Παλληκάρια μου! Οἱ πολέμοι
γιὰ σᾶς ὄλοι εἶναι χαρά,
και τὸ γόνα σας δὲν τρέμει,
στοὺς κινδύνους ἐμπροστά.

»Ἄπ' ἐσᾶς ἀπομακραίνει
κάθε δύναμη ἐχθρική·
Ἄλλ' ἀνίκητη μιὰ μένει
πού τὲς δάφνες σας μαδεῖ.

»Μία πού ὅταν, ὡσὰν λύκοι,
ξαναρχόστενε ζεστοί,
κουρασμένοι ἀπὸ τὴ νίκη
ἄχ! τὸν νοῦν σας τυραννεῖ.

»Ἡ Διχόνοια πού βαστάει
ἓνα σκῆπτρο ἢ δολερὴ
καθενὸς χαμογελάει,
πάρ' το, λέγοντας, και ἐσύ.

»Κεῖ τὸ σκῆπτρο ὅπου σᾶς δείχνει,
ἔχει ἀλήθεια ὠραία θωριά·
μὴν τὸ πιᾶστε, γιὰτὶ ρίχνει
εἰσὲ δάκρυα θλιβερά.

»Ἀπὸ στόμα ὅπου φθοναίει,
παλληκάρια, ἄς μὴν 'πωθῆ,
πῶς τὸ χέρι σας κτυπάει
τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴ.

Ἀρωγές γιὰ τὶς Ἐπάλλξεις

Ρόκας Χαράλαμπος	15€	Ῥηγόπουλος Κων/νος	30€	Γκεζεργλῆς Γεώργιος	100€
Μπούκλια Ἀγγελικὴ	15€	Κουρῆ Ἐλένη	20€	Ὀικονόμου Χαρίκλεια	20€
Μουτσίου Ἀθανασία	10€	Ὀικονόμου Δήμητρα	20€	Εὐχαριστοῦμε ὄλους τοὺς κα-	
Κοσκινὰς Γεώργιος	100€	Δρίτσα Μαρίνα	20€	λοὺς μας φίλους πού ἀνταποκρί-	
Μαλτέζος Χρῆστος	10€	Τσάμη Ἀφροδίτη	50€	νονται στὶς ἐκκλήσεις μας και στη-	
Κοβάτσης Λεωνίδα	5€	Ἀθηναίου Ξανθίππη	20€	ρίζουν οικονομικῶς τὸ πολιτιστικὸ	
Κοτρωνάκη Εὐαγγελία	20€	Χοντάσης Δημήτριος	50€	και κοινωνικὸ ἔργο τῶν Ἐπάλλξεων.	
Μπαλῆ Χαρά	10€	Τσίμπανης Εὐάγγελος	10€	Χωρὶς τὴν βοήθειά των τὸ ἔργο αὐτὸ	
Στάθης Σίμος	20€	Ἐσκατζῆς Ὀδυσσεύς	9€	δὲν μπορεῖ νὰ συνεχιστῇ.	

Διαδώστε και στηρίξτε τὶς Ἐπάλλξεις

ΕΠΑΛΞΕΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἰδιοκτησία: Πολιτιστικὴ και Κοινωνικὴ Κίνηση «Ἐπάλλξεις»

Ἐκδότης: Βασίλειος Τσοῦπρας, Θεολόγος Κοινωνιολόγος

Γραφεῖα: Ζήνωνος 3, 104 31 Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 52 30 948, 210 24 69 152

e-mail: epalxeis@otenet.gr • ἱστοσελίδα: www.epalxeis.gr

Προαιρετικὲς Εἰσφορές- Εμβλήματα: ΕΠΑΛΞΕΙΣ

Η κοινωνική διδασκαλία τῶν Πατέρων

συνέχεια από τή σελ. 1

θιστᾶ τὸν πλοῦτο καλὸ ἢ κακὸ, διότι ἐὰν ὁ πλοῦτος ἦταν καλός, θὰ ἔπρεπε κι αὐτοὶ πού τον κατέχουν νὰ εἶναι καλοί. Ἐφόσον ὅμως δὲν εἶναι ὅλοι οἱ πλούσιοι ἐνάρετοι ἀλλὰ μόνον αὐτοὶ πού τὸν χρησιμοποιοῦν καλά, ὁ πλοῦτος εἶναι ἕνα μέσο γιὰ τὴν ἀσκήση τῆς ἀρετῆς (P.G. 56,147 – 8).

Πιστεύει ἀκόμη ὁ Χρυσόστομος ὅτι ὁ κάθε πλούσιος ἀπέκτησε τὰ πλούτη του σίγουρα μὲ ἀδικο τρόπο, ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς δὲν ἔπλασε τὸν ἕνα πλούσιο καὶ τὸν ἄλλο φτωχό, ἀλλὰ ἔδωσε σ' ὅλους τὴν ἴδια γῆ (P.G. 62, 562/3).

Ἐξ ἄλλου κανεὶς δὲν εἶναι περισσότερο ἀδικος ἀπὸ αὐτοὺς πού καρπώνονται τὸν πλοῦτο τῆς γῆς καὶ δὲν ἐπιτρέπουν στοὺς ἐργάτες νὰ πάρουν γιὰ τὸ σπίτι τους οὔτε ἕνα μικρὸ μέρος, ἀλλὰ τοποθετοῦν ὀλόκληρο τὸν καρπὸ στὰ πιθάκια τῆς παρανομίας τους καὶ γιὰ τὸν κόπο τους τοὺς δίνουν μόνον λίγα ἀργύρια (δ.π.). Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔχουμε σαφῆ ἀναφορὰ στὴν ἐννοια τῆς ὑπεραξίας, πού δείχνει καθαρὰ ὅτι ἡ κοινωνική ἀδικία ἀπασχόλησε τοὺς Πατέρες πολὺ πρὶν ἀπὸ τοὺς μαρξιστῆς.

Ὁ Χρυσόστομος στιγματίζει γι' αὐτὸ τὴν πλεονεξία, χρησιμοποιώντας μάλιστα σκληρῆ γλώσσα, λέγοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι «κρητύτουμε τὸν Χριστό, ἀλλὰ ὑπηρετοῦμε τὸν χρυσό».

Δὲν μένει ὅμως μόνον στὰ λόγια. Προτείνει τρόπους γιὰ τὴν θεραπεία τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος, πού ἀκούγονται πολὺ ἐπίκαιροι. Θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐκκλησία θὰ πρέπει νὰ φροντίζει ὥστε οὔτε νὰ τῆς περισσεύει οὔτε νὰ τῆς λείπει τίποτε, ἀλλὰ νὰ τὰ σκορπίζει γρήγορα σ' αὐτοὺς πού ἔχουν ἀνάγκη (PG 48, 656B). Συναιστοῦσε μάλιστα στοὺς πιστοὺς νὰ δίνουν χρήματα αὐτοπροσώπως στοὺς φτωχοὺς, ἀντὶ νὰ τὰ δίνουν γιὰ τὴν διακόσμηση τῶν ναῶν.

Πίστευε ἄλλωστε ὅτι οἱ κοινωνικὲς διακρίσεις θὰ μπορούσαν νὰ ξεπεραστοῦν μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας, τὴν διάθεση προσφορᾶς καὶ τὴν σωστὴ διαχείριση ἐκ μέρους τῶν ἰδίων τῶν Χριστιανῶν. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶναι γενναιοδωροὶ καὶ ἀνθρωπιστές, γι' αὐτὸ δὲν καρποφοροῦν τὰ ἔργα ἀγάπης.

Γιὰ τὸν Χρυσόστομο ἐὰν οἱ Χριστιανοὶ ἐπεδείκνυαν ἔργα, δὲν θὰ ὑπῆρχε κανεὶς ἄθεος, ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλύτερο «θηρίο» θὰ γινόταν εὐσεβής. (Ομιλία Ι, εἰς τὴν Α' Τιμόθ., PG 62,551).

Ἡ πεποίθησή του πάντως ὅτι ἀπὸ τὸ δικὸ μας παράδειγμα, τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀπὸ τὴν δική μας στάση ἐξαρτᾶται ἡ προοδευτικὴ ἀλλαγὴ ὅλης τῆς κοινωνίας πρέπει νὰ μᾶς προβληματίσει. Εἰδικὰ στὶς ἡμέρες μας πού οἱ κοινωνικὲς ἀνισότητες εἶναι ὀξείες, ἐξ αἰτίας καὶ πάλι τῆς ἀδικῆς συμπεριφορᾶς τῶν κάθε λογῆς ἰσχυρῶν, ἢ ἀλληλεγγύη καὶ ἡ κοινοκτημοσύνη, ὅπως ἐφαρμόστηκαν στὶς πρώτες χριστιανικὲς κοινότητες, μπορούν νὰ ἀποτελέσουν τὶς δοκιμασμένους λύσεις γιὰ τὴν ἐξοδὸ μας ἀπὸ τὴν πολὺπλευρὴ κρίση. Σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Χρυσόστομου, ἐὰν τότε (ἐνν. στὰ πρώτα χριστιανικὰ χρόνια) πού δὲν ὑπῆρχαν παρὰ μονάχα τρεῖς ὡς πέντε χιλιάδες πιστοί, πού ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι τῆς γῆς ἦσαν ἐχθροὶ τους, πού δὲν περίμεναν βοήθεια ἀπὸ πουθενά, τόλμησαν, παρ' ὅλα αὐτὰ, νὰ πραγματοποιήσουν τὴν κοινοκτημοσύνη, πόσο μάλλον θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ αὐτὸ σήμερα, πού μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ εἶναι γεμάτη ἀπὸ πιστοὺς ἢ οἰκουμενική; Κάτι τέτοιο δὲν συνέβη. Πίστευε ὅμως ὁ Χρυσόστομος ὅτι ἐὰν ὁ Θεὸς μοῦ δώσῃ ζωὴ, σύντομα θὰ σὰς ὀδηγήσω σ' ἕναν τέτοιον τρόπο συμβίωσης (Απὸ τὴν 11η ὁμιλία τοῦ Χρυσόστομου στὶς «Πράξεις», P.G. 60, 96-98).

Ἄς τὸ πιστέψουμε καὶ ἐμεῖς ἀδελφοί μου καὶ ἄς ἐνεργοῦμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς φιλαφελίας καὶ τῆς συνεργασίας γιὰ τὴν ἀνακούφιση ὄλων καὶ πρὸς ἀνάληψη τῆς ταλαίπωρῆς πατρίδος μας. Γένοιτο.

Σοφία Μπερκη, φιλόλογος - θεολόγος

Οἱ Χαιρετισμοὶ

λάτρευαν χρυσὸ μωσχάρι. Αρχίζει: «Πρόσεχε Οὐρανὸ καὶ λαλήσω καὶ ἀκούετω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου...». (Δευτ. ΛΒ', 1- 43).

Ἡ τρίτη εἶναι ἡ ᾠδὴ πού ἐψαλε ἡ προφήτις Ἄννα, ὅταν γέννησε τὸν Σαμουὴλ καὶ τὸν ἀφιέρωσε στὸν Θεό. Αρχίζει: «Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου...». (Α' Βασιλ. Β', 1- 10).

Ἡ τέταρτη εἶναι ὕμνος τοῦ Προφήτου Ἀββακούμ, ὅταν προεῖδε τὴν Σάρκωση τοῦ Κυρίου. Αρχίζει: «Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοὴν σου καὶ ἐφοβήθην. Κύριε, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην...». (Αββακ. Γ', 1- 19).

Ἡ πέμπτη εἶναι τοῦ Προφήτου Ἡσαΐα, μὲ τὴν ὁποία προλέγει τὴν Σάρκωση καὶ τὴν Ανάσταση τοῦ Κυρίου. Αρχίζει: «Ἐκ νυκτός ὄρθριζει τὸ πνεῦμα μου πρὸς σέ ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς». (Ἠσ. ΚΣΤ', 9- 21).

Ἡ ἕκτη περιέχει τὶς εὐχαριστίες τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ πρὸς τὸν Θεὸν πού τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὸ κῆτος. Αρχίζει: «Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέ με...». (Ἰωνᾶ Β', 3- 10).

Ἡ ἕβδομη εἶναι ἡ προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου καὶ τῶν ἄλλων δύο παιδῶν, Ἀνανίου καὶ Μισαήλ, πού ἐψάλλαν, ὅταν τοὺς ἐριζαν στὴ φλεγόμενη κάμνο. Αρχίζει: «Ἐνλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸς, καὶ δε-

δοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας...» καὶ παρακάτω λέγει: «ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστήναι ἀπὸ σοῦ... οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὐ ἡμῖν γένηται». (Δανιήλ Γ', 2- 21).

Ἡ ὄγδοη ἀποτελεῖ τὸν εὐχαριστήριο ὕμνο πάλι τῶν τριῶν παιδῶν πρὸς τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔσωσε ἀπὸ τὴν πυρᾶ. Αρχίζει: «Ἐνλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον...» (Δανιήλ Γ', 28- 64).

Ἡ ἐνάτη εἶναι ὁ ὕμνος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅταν μετὰ τὸν Εὐαγγελισμό τῆς ἀπὸ τὸν Ἄγγελο ἐπισκέφθηκε τὴν Ἐλισάβετ. Ἡ ἀρχὴ τῆς εἶναι γνωστὴ: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...» (Λουκ. Α', 46- 55).

Τὸ μέλημα τῶν χριστιανῶν ποιητῶν ἦταν νὰ συνδυάσουν ἰδιαίτερως στοὺς Εἱρμούς τὰ παλαιὰ γεγονότα, πού ἐξυμνοῦν οἱ βιβλικὲς ᾠδές, μὲ τὰ νέα γεγονότα καὶ τὰ πρόσωπα, γιὰ τὰ ὅποια συνθέτουν τοὺς νέους Κανόνες.

Οἱ Εἱρμοὶ πού υπάρχουν στὸν Κανὸνα τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου εἶναι παρμένοι ἀπὸ ἄλλων Κανόνων, πού ἴσως εἶναι ποίημα τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ ἔχουν τεθεῖ στὸν Κανὸνα τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου γιὰ νὰ δείξουν πῶς πρέπει νὰ ψάλλεται. Γι' αὐτὸ, ἡ ἀκροστιχίδα τοῦ Κανόνου στὸν Ἀκαθίστο Ὑμνο «Χαρὰς δοχεῖον, σοὶ πρέπει χαιρεῖν μόνη, Ἰωσήφ» ἀνήκει μόνον στὰ 37 τροπάκια τοῦ Κανόνου αὐτοῦ καὶ δὲν περιλαμβάνει τοὺς Εἱρμούς. Ἐπειδὴ, ὅμως, τὸ περιεχόμενό των ταυριάζει μὲ τὸν Κανὸνα τοῦ Ἰωσήφ ψάλλονται κι αὐτοὶ μαζί ὡς ἐνιαῖο ποίημα.

σ.σ.: Περισσότερα γιὰ τοὺς Χαιρετισμοὺς στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, τὸν Μεγάλον Κανὸνα καὶ τὶς Βιβλικὲς ᾠδές ὑπάρχουν στὰ ἀντίστοιχα βιβλιοεργα τῶν Ἐπάλληλων. Πληροφορίες: Ὁρθόδοξη Ἐφημερίδα «Ἐπάλληξις», τηλ.: 210-5230948, 6936 901606.

Τὰ στάδια τῆς μετανοίας

ἐσχάτη πλάνη εἶναι χειρῶν τῆς πρώτης. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο ἡ πατρικὴ ἀγάπη χρησιμοποιοῦ ὅλους τοὺς τρόπους, ὀρατοὺς καὶ ἀοράτους, γιὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει τὴν θαλπωρὴ τῆς πατρικῆς ἐστίας καὶ νὰ μᾶς διεγείρῃ τὴν ἐπιθυμία γιὰ ἐπιστροφή καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὴν λήψη τῆς ἡρωικῆς ἀποφάσεως γιὰ μετάνοια. Δὲν φτάνει μόνον ἡ μεταμέλεια, ὁ πόνος δηλαδὴ γιὰ τὸ κακὸ πού ἔχομε μέσα μας καὶ ἡ ἀμαρτία τῆς ἀρχικῆς μας εικόνας ἀλλὰ χρειάζεται καὶ ἡ ἐξάλειψη τῶν σκοτεινῶν σημείων καὶ ἡ ἐπιστροφή στὴν πατρικὴ ἐστία. Ἄς θυμηθοῦμε πάλι τὰ κείμενα: «Ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου...», «ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου», «Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου...», «Κάμφθητι πρὸς τοὺς στεναγμούς τῆς καρδίας μου...».

Τὸ τρίτο δηλαδὴ στάδιο ἔχει δύο φάσεις: μία τῆς βαθειᾶς μετανοίας καὶ μία τῆς ἐξομολογήσεως. Εἶναι καὶ οἱ δύο αὐτὲς φάσεις ἀπαραίτητες, γιὰ τὸ Ἰούδας π.χ. εἶχε τὴν μεταμέλεια, εἶχε πόνον δηλαδὴ γιὰ τὸ κακὸ πού ἔκανε, τὸ ὠμολόγησε μάλιστα, ἀλλὰ ὄχι στὸν Σωτῆρα Χριστό, πού μπορεῖ νὰ κἀνῃ τὴν ἐξάλειψη τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ πῆγε στοὺς συνενόχους του, οἱ ὁποῖοι μὴ ἔχοντας ἀγάπη καὶ θεῖο φῶς δὲν ἦταν δυνατόν νὰ τὸν βοηθήσουν καὶ γι' αὐτὸ «ἀπελθὼν ἀπήγγελατο». Ἄρα, γιὰ νὰ μὴν πάθωμε κι ἐμεῖς τὸ ἴδιο, εἶναι ἀνάγκη μαζί μὲ τὴν θλίψη γιὰ τὴν ἀμαρτωλότητά μας νὰ προχωρήσωμε στὴν ἐξομολόγηση στὸν Χριστό μας, στὸν Σωτῆρα μας, στὴν Ἀγάπη μας, στὸν Αἵροντα καὶ Ἐξαλείφοντα τὴν ἀμαρτία μας. Ἄλλωστε ἡ ἐξομολόγησή μας στὸν πνευματικὸ μας κατ' οὐσίαν γίνεται στὸν Χριστό μας, ἀπὸ τὸν Ὅποῖον ὁ πνευματικὸς μας ζῆ-

τεῖ τὴν συγχώρεση.

Τὰ τρία αὐτὰ στάδια εἶναι βασικὰ μὲν, ἀλλὰ ἐὰν δὲν ὀλοκληρωθοῦν μὲ τὸ τέταρτο, τὴν ἀλλαγὴ δηλαδὴ τῆς πορείας τοῦ ἐξομολογουμένου καὶ τὴν καλὴ ἀλλοίωσή του, μένουν ἀνενεργητα. Ἀπ' τὰ κείμενα μαθαίνουμε: «Καρδίαν καθαράν κτίσον ἐν ἐμοί...», «Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου...», «Ἐνέγκατε τὴν στολήν τὴν πρώτην...», «Καταφιλήσω τοὺς ἀχράντους σου πόδας...», καὶ «Λάμπρονόν μου τὴν στολήν τῆς ψυχῆς, Φωτοδότα, καὶ σῶσόν με". Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ στὶς σκέψεις, στὰ λόγια καὶ στὶς πράξεις εἶναι τὸ ἐπιφοράγισμα τῆς ὅλης διαδικασίας τῆς μετανοίας. Ὅπως λένε, μάλιστα, καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πραγματικὴ μετάνοια συντελεῖται, ἐὰν μὲ τὰ ἴδια μέσα πού κάναμε τὴν ἀμαρτία, τώρα πράττωμε τὴν καλωσύνη καὶ τὸ δίκαιο. Ὁ ἀρνητὴς Πέτρος γίνεται ὁ δυνατὸς Ἀπόστολος καὶ Μάρτυρας τοῦ Σωτῆρος. Ὁ διώκτης Παῦλος γίνεται ὁ διαπρύσιος Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος. Ὁ μάγος Κυπριανὸς γίνεται ὁ καταλυτὴς τῆς μαγείας, ὁ ἀμαρτωλὸς Αὐγουστίνος γίνεται ὁ υἱὸς δακρύων μετανοίας, ἡ σκοτεινὴ Σαμαρεῖτιδα γίνεται ἁγία Φωτεινὴ, κ.ο.κ.

Ἄς εὐχηθοῦμε, λοιπόν, ὥστε ὅλοι μας βοηθούμενοι ἀπὸ τὰ ὠφέλιμα ἀναγνώσματα καὶ τὰ ἐξαιρετὰ τροπάκια τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ πραγματοποιήσωμε εὐλικρινῆ καὶ ἀληθινὴ μετάνοια, ἀκολουθοῦντες καὶ τὰ τέσσερα στάδια καὶ κάθε ἄλλη πτυχὴ τῆς μετανοίας, ὥστε καὶ ἡ ἀφεση τῶν ἀμαρτιῶν μας νὰ συντελεστῇ καὶ ἡ καλὴ ἀλλοίωση, ἡ ἀλλαγὴ δηλαδὴ τοῦ τρόπου ζωῆς καὶ πολιτείας μας νὰ ὀλοκληρωθῇ πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ σωτηρία ὄλων μας.

Β. Τ.

Θεολογικές και ιστορικές προϋποθέσεις του έργου της Αγίας Φιλοθέης της Αθηναίας

Η Αγία Φιλοθέη υπήρξε σημαντικότερο στήριγμα των Ορθοδόξων Αθηναίων κατά την Τουρκοκρατία. Εζήσε και έδρασε τον 16^ο αιώνα, ο οποίος χαρακτηριζόταν από την παντοδυναμία των Οθωμανών, με τον σουλτάνο Σουλεϊμάν τον Μεγαλοπρεπή να έχει επεκτείνει το κράτος των Τούρκων στη μεγαλύτερη του έκταση. Εκείνη την εποχή οι Έλληνες έπεφταν στη βαρύτερη σκλαβιά και βίωναν την ερήμωση των ελληνικών χωρών εξαιτίας των συνεχών πολεμικών συγκρούσεων, των δηώσεων από τους κουρσάγους του τρομερού Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα, τη συστηματική εφαρμογή του εξισλαμισμού και του παιδομαζώματος.

Μια νησίδα περιορισμένης ελευθερίας ήταν η Αθήνα, όπου γεννήθηκε η Φιλοθέη το 1522. Η οικογένειά της αρχοντική. Ο πατέρας της, Άγγελος Μπενιζέλος, ήταν ο πρώτος δημογέροντας και η μητέρα της Συργιάννα ήταν απόγονος των Παλαιολόγων. Το σπίτι της ήταν το σημαντικότερο και πλουσιότερο σπίτι της πόλης. Παρόλα αυτά, η Φιλοθέη τόλμησε να ακολουθήσει διαφορετικό δρόμο από αυτόν που της ετοίμαζαν οι γονείς της, προτίμησε να υψωθεί πάνω από τα πλούτη και τις επίγειες τιμές, γινόμενη Κυρά των Αθηνών, Μαίστρα των γυναικών, Μάρτυς Πολιούχος της Πρωτεύουσας της σύγχρονης Ελλάδας. Πώς, λοιπόν, κατόρθωσε να ξεπεράσει τις πολλαπλές εξαρτήσεις της σκλαβιάς από τη μια, που θα μπορούσαν να την είχαν σπρώξει στον υποτακτικό βίο και τη συνεργασία με τους κατακτητές, και την κοινωνική αρχοντία από την άλλη, που εύκολα θα την μετέτρεπε άλλον ένα τύραννο του λαού, υπερφίαλη εγωίστρια και ατομίστρια;

Αρχικά, αξίζει να αναγνωρίσουμε ότι η Αγία κινήθηκε εντός των πλαισίων της Παράδοσης, όπως περιγράφει ο βιογράφος της. Από μικρή είχε μάθει ότι η αγάπη για τον συνάνθρωπο ήταν στοιχείο της ταυτότητάς της. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, γυρίζοντας από τη δασκάλα της, κάθε φορά της έλειπε και κάτι: τα παπούτσια της τα είχε δώσει σε ξυπόλητα παιδιά, το πανωφόρι της σε κάποιον γυμνό, το φαγητό της σε κάποιον πεινασμένο. Αργότερα, όταν παντρεύτηκε, ο σκληρός άνδρας της μετρούσε και ξαναμετρούσε την περιουσία του κάθε φορά που γύριζε από κάποιο ταξίδι, μην τυχόν και η γυναίκα του είχε δώσει κάτι στους φτωχούς.

Όταν οι γονείς της, «τύραννος και όχι ομόζυγος», όπως τον περιγράφει ο βιογράφος της, αυτή προτίμησε να μείνει με τους γονείς της και να μην ξαναπαντρευτεί, εφαρμόζοντας ένα ιδιότυπο κοινόβιο με τους υποτακτικούς της. Και πάλι την καθοδηγούσε η Παράδοση της Ορθοδοξίας, Εφάρμοσε αυτό που είχαν κάνει και τόσες σπουδαίες αγίες από τον 4^ο αιώνα, όπως η Εμμέλεια, μητέρα του αγίου Βασιλείου, με την κόρη της Μακρίνα, η Γοργονία, αδελφή του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, η Μελάνη η Ρωμαία με τον σύζυγό της κ.α.

Όταν οι γονείς της έφυγαν από τη ζωή μετέτρεψε τον οίκο της σε πραγματικό μοναστήρι. Δεν ακολούθησε, όμως, το πρότυπο των βυζαντινών μοναστηριών της ύστερης εποχής αλλά, κάνοντας ένα άλμα πίσω στον χρόνο, αντέγραψε το σύστημα του Βασιλείου για τα κοινόβια. Έτσι, η μονή του Αγίου Ανδρέα, ο «Παρθενώνας» της μετατράπηκε σε μια μικρή Βασιλειάδα. Σε αυτήν είχε φτιάξει ξενώνα για τους ταξιδιώτες, νοσοκομείο για

τους ασθενείς και -το κυριότερο- δημιούργησε το πρώτο στον κόσμο οργανωμένο πλαίσιο εκπαίδευσης για γυναίκες. Γύρω της συγκεντρώθηκαν οι βασανισμένες γυναίκες της εποχής, γύρω στις 150-200 στον αριθμό, στις οποίες η Φιλοθέη έδωσε νέο νόημα στη ζωή.

Η δράση της δεν σταματούσε στους τέσσερις τοίχους της μονής. Είχε προεκτάσεις σε ολόκληρη τη Νότια Ελλάδα, αφού κάθε φορά που γινόταν μια καταστροφή από τους Τούρκους, αυτή έσπευδε να απελευθερώσει από τα σκλαβοπάζαρα όσους μπορούσε και τους ξαναέστειλε πίσω στις πατρίδες τους. Όσοι, πάλι, δεν είχαν πλέον πού να πάνε, τους κρατούσε κοντά της, ελεύθερους πολίτες της δικής της κοινοπολιτείας που είχε στήσει στην περιουσία της. Τους έδινε κτήματα να καλλιεργούν και να ζουν από τον κόπο τους. Δημιούργησε, δηλαδή, ένα ιδιότυπο καθεστώς ελεύθερων εδαφών, όπου δεν υπήρχαν κύριοι και δούλοι αλλά όλοι μαζί με κοινοκτημοσύνη απολάμβαναν τους κόπους τους. Αυτή η ζωή δεν διέφερε πολύ από τη ζωή της πρώτης Εκκλησίας των Ιεροσολύμων, όπως την περιγράφει ο Ευαγγελιστής Λουκάς στις Πράξεις.

Με όλα αυτά επιβεβαιώνεται η γνώμη του βιογράφου της ότι η Παράδοση της Εκκλησίας την καθοδηγούσε, αφού και κοινόβια σαν της πρώτης Εκκλησίας σχημάτισε και οργάνωσε αρχικά τον οίκο της και αργότερα το μοναστήρι της σύμφωνα με τα πρότυπα των Μεγάλων Πατέρων και Μητέρων της Εκκλησίας (Μακρίνας-Βασιλείου).

Κλείνοντας, αξίζει να αναφερθούν ακόμη δύο χαρακτηριστικά που την προβάλλουν ως πρωτοπόρα για την εποχή της. Πρώτον, η δράση της δεν περιορίστηκε σε στεγανά έθνη ή θρησκευτικής κοινότητας. Όλοι, ανεξαρτήτως θρησκείας, φύλου, φυλής ή χρώματος την προσέγγιζαν και αυτή ανταποκρινόταν με αγάπη στις ανάγκες τους. Ως απόδειξη μπορεί να αναφερθεί το γεγονός που την οδήγησε στο μαρτύριο. Οι Τούρκοι έκαναν έφοδο στη Μονή και βρήκαν μέσα κάποιες τουρκάλες γυναίκες και έναν αφρικανό σκλάβο, που είχαν καταφύγει εκεί για τη σωτηρία τους. Αυτό και άλλα παρόμοια περιστατικά επέφεραν την επίθεση εναντίον της των Οθωμανών, το σκληρό ξυλοκόπημά της ανήμερα της μνήμης του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου, 3 Οκτωβρίου 1588, και τελικά την κοίμησή της στις 19 Φεβρουαρίου 1589.

Το δεύτερο είναι πως το παράδειγμά της ακολούθησαν στη συνέχεια και άλλοι, δημιουργώντας σχολεία για κορίτσια (όπως στην Παναγία Μυρσινιώτισσα στη Λέσβο) ή Παρθενώνες (όπως ο Διονύσιος εκ Φουρνά στην Ευρυτανία). Γενικότερα η μορφή της επέδρασε πολύ θετικά όχι μόνο στην εποχή της αλλά και αργότερα, όπως μαθαίνουμε από μεταγενέστερα έγγραφα του 17^{ου}-18^{ου} αιώνα. Δεν είναι άδικο, λοιπόν, το ότι το Πατριαρχείο δέκα μόλις έτη μετά την κοίμησή της την αναγνώρισε ως Αγία και ο Μέγας Λογοθέτης του, ο Ιέραξ, συνέταξε τον βίο και την ακολουθία της.

Μακάρι και σήμερα να ακολουθούσαν όλοι τον δρόμο της, τουλάχιστον όσοι έχουν αφιερώσει τον εαυτό τους στον Θεό και να στρέψουν με αγάπη την αγκαλιά τους προς τον συνάνθρωπο. Ευτυχώς, πάντως, το πρώτο!

Γεώργιος Β. Τσούπρας
Δρ Θεολογίας-Σλαβολόγος
(περίληψη της ομιλίας στις 23 Φεβρουαρίου)

Δραστηριότητες των 'Επάλξεων

Ενδιαφέρουσες ομιλίες

Κατά την τρέχουσα περίοδο, στην κεντρική αίθουσα των 'Επάλξεων, Ζήνωνος 3, Όμοιοια έλαβαν χώρα οι ακόλουθες ομιλίες:

Την **Κυριακή 10 Φεβρουαρίου** και ώρα **6:30 μ.μ.** ομιλία από τον κ. Β. Τσούπρα, θεολόγο-κοινωνιολόγο, με θέμα: «*Ο Μέγας Φώτιος και οι μηχανορραφίες των Δυτικών.*» Ο κ. Τσούπρας τόνισε πως ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισε ο Φώτιος τους Λατίνους στην εποχή του θα μπορούσε να αποτελέσει υπόδειγμα και για την αντιμετώπιση της σύγχρονης υποκριτικής στάσεως εκ μέρους της Δύσεως απέναντι στην πατρίδα μας και όχι μόνον, γεγονός που προϋποθέτει βεβαίως την ύπαρξη σθεναρών και γενναioφρονων πολιτικών και εκκλησιαστικών υπευθύνων.

Την **Κυριακή 17 Φεβρουαρίου** ομιλία από τον κ. Β. Τσούπρα, με θέμα: «*Το Τριώδιο και ο άνθρωπος.*» Ο κ. Τσούπρας ανέφερε τις αντιστοιχίες που υπάρχουν ανάμεσα στις περιόδους του Τριωδίου και στα μέλη του ανθρώπινου σώματος, ώστε «όπως το ανθρώπινο σώμα επιθυμεί να πετάξει στον άερα, έτσι και το Τριώδιο με την ταπεινώση και την μετάνοια μάς προετοιμάζει να ανεβούμε σε ούρανια ύψη και υπερκόσμια αγαθά».

Το **Σάββατο 2 Μαρτίου** ομιλία από την κ. Σοφία Μπεκρη, φιλόλογο-θεολόγο, με θέμα: «*Λόγος και πράξη στην Καθολική Όρθοδοξία.*» Η κ. Μπεκρη τόνισε ότι ο Λόγος στην Καθολική Όρθοδοξία είναι Ένσαρκωμένο πρόσωπο που έκανε πράξη το σχέδιο της θείας οικονομίας, ώστε να γίνεται και ο άνθρωπος άφορόντας σε Αυτόν ουρανοδόχο και φωτεινός.

Την **Κυριακή 3 Μαρτίου** ομιλία από τον κ. Β. Τσούπρα, με θέμα: «*Τα έργα κριτήριο της μελλούσης κρίσεως.*» Ο κ. Τσούπρας τόνισε ότι τα έργα στην Όρθοδοξία δεν είναι προϊόν αναγκαστικής εξωτερικής (κατά νόμον) έπιβολής, με στόχο την πρόοδο και την τιμή του ανθρώπου από τους άλλους ανθρώπους, αλλά προϊόν ελεύθερης έσωτερικής έπιταγής και συνειδήσεως ότι «*πίστις άνευ έργων νεκρά έστί*», με στόχο την κατά Χριστόν πρόοδο και τιμή του ανθρώπου.

Αφιέρωμα για την Αγία Φιλοθέη

Το **Σάββατο 23 Φεβρουαρίου** και ώρα **6:30 μ.μ.** στην αίθουσα 'Επάλξεις, Ζήνωνος 3, β' όρ, πλ. Όμοιοιας πραγματοποιήθηκε ή ως άνω εκδήλωση - αφιέρωμα στην «κυρά των Αθηνών», με εισηγητές τους: **Γεώργιο Παύλο**, Καθηγητή Πανεπιστημίου, **Γεώργιο Τσούπρα**, Δρ. Θεολογίας και **Σοφία Μπεκρη**, φιλόλογο-θεολόγο. Και οι τρεις ομιλητές τόνισαν ιδιαίτερος πως μία γυναίκα μοναχή με μεγάλη πίστη και ανδρείο φρόνημα κατάφερε να σκορπίσει τόσο φώς μέσα στο γενικό σκοτάδι της σκλαβιάς, του τρόμου και της απαιδευσίας και πως το παράδειγμά της μπορεί να αποτελέσει φωτεινό όδοδεικτη για την διέξοδο από την σημερινή γενική κρίση. Χαιρετισμό και εύχες απηύθυνε ο π. Σεραφείμ Ρίβιος ως εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου. Η εισηγήση του κ. Γεωργίου Τσούπρα δημοσιεύεται σε άλλη στήλη της παρούσης.

Αποκριάτικη Συνεστίαση

Την **Κυριακή του Ασώτου 24 Φεβρουαρίου** και ώρα **1:30 μ.μ.** πραγματοποιήθηκε στην κεντρική αίθουσα των 'Επάλξεων ή καθιερωμένη, έν ύψει της εισόδου μας στην Μεγάλη Τεσσαρακοστή, συνεστίαση. Το σπιτικό φαγητό, ή οικογενειακή ατμόσφαιρα και το πηγαίο κέφι που μετέδωσαν με την ζωντάνια τους τα τραγούδια από την χορωδία και οι χοροί από το τμήμα των 'Επάλξεων Αιγά-

Λεω συνετέλεσαν για άλλη μια χρονιά στην ψυχαγωγία μέσα στο πνεύμα των γνήσιων ελληνικών και ορθόδοξων παραδόσεων μακριά από ξενόφερτες συνήθειες και μασκαρέματα. Θερμές ευχαριστίες αξίζουν τόσο στις κυρίες που βοήθησαν στην παρασκευή των έδεσμάτων, όσο και στα καταστήματα «Σκλαβενίτης», «Αγροτική γωνιά», «Κοτόπουλα Πίνδος», στην οίνοποιία «Χατζημιχάλη» για τις ευγενικές των χορηγίες. Είναι πραγματικά πολύ παρήγορο μέσα σε καιρούς γενικής άφιλίας και μιζέριας να διατηρηται ή διάθεση της προσφορας και το κοινοτικό πνεύμα της επικοινωνίας και της αλληλοστήριξης.

Άσημίνα Τσάμου

Νεοαισώπεια υπό Κων/νου Γανωτή

Οί έρασταί της έξουσίας

Κύριος είχεν δούλον, ός έμίσει τον κύριον αυτού, ότι κύριος αυτού ήν· και ποτε λοχήσας αυτόν απέκτεινε και αυτός άντ' αυτού κύριος του οίκου έγένητο. Τοσοῦτον δέ έραστής της έξουσίας ών και άμα φοβούμενος μή τις άλλος και αυτόν φονεύσειε, σκληρότερος του κυρίου αυτού έγένητο και τους οικέτας, τους τέως συνδούλους αυτού, έκάκου. Διό ού χρόνου πολλού διαλιπόντος έτερός τις των οικετών έφόνενυσεν αυτόν και αυτός τρίτος κύριος του οίκου έγένητο. Ως δέ και αυτός άμα τη άναρρήσει ήσθετο άλλοιούμενος και τους τέως συνδούλους αυτού μισών και μισούμενος ύπ' αυτών, ίνα μη και αυτός αποθάνοι υπό τινος, την έξουσίαν του οίκου άφήκεν και τους οικέτας ήλευθέρωσε.

Οί οικέται δ' όμως άτε έκαστος της έξουσίας έν τώ οίκω όρεγόμενος και τους έτέρους πάντας φοβού-

μενος κατ' άλλήλων έπήλθον και ύπ' άλλήλων άπώλοντο. Και ή πόλις ιδούσα τό άποτρόπαιον συνήλθεν έν εκκλησία ζητούσα εύρειν τον αίτιον του έπισυμβάντος κακού, εισέτι δ' όμως συνεδριάζει και τον αίτιον ούχ εύρίσκει. Τίνος ένεκα ούν;

Λεξιλόγιο

λοχέω (ώ) = παραμονεύω

κακόω (ώ) = βασανίζω, βλάπτω

διαλείπω = περνάω (έπι χρόνου)

άναρρησις = αναγόρευση, άνάληψη έξουσίας

άτε όρεγόμενος: επειδή έπιθυμούσε πολύ

έπήλθον: έπιτέθηκαν

ύπ' άλλήλων άπώλοντο: σκοτώθηκαν ό ένας από τον άλλο.

έν εκκλησία: σε συνέλευση.

Τίνος ένεκα: για ποιο λόγο;